

LÓRÁNT

CIMBORA

ROMÁNIA ÉS AZ UTODALLA-
MOK EGYETLEN MAGYARNYELVŰ
KÉPES HETI GYERMEKLAPJA

FŐSZERKESZTŐ:

Benedek Elek

KÖNYV-PAJER OMARE

ROMÁNIA
 Budapest
 5.
 21. SZ. 1926.
 U. 23

ERDÉLY.

Irta: MOLNÁR SÁNDOR.

Hegyek és völgyek,
Pázsitos rét,
És kanyargó utak,
Kék csepp a világ tengerében,
Dus négy folyam a közepében,
Édes, szomjút csillapító vizzel,
Fenyvesek a hegyek tengerében,
Hol árnyékos pihenőt lel a vándor.
Apró kis házak szerteszéjjel.
Dolgos emberek kint a réten.
Hó télen. Illatos napsugár tavasszal,

Kalászt adó nyár és zamatos bort,
Ringatót szüretelő Október ősszel.
Ízletes puha kenyeret adó
Áldott földem, szerelmem,
Álmod hozó, szívet andalító
Kék hegyek regényes őse.
Idegennek százzsinű panoráma,
Nekem, szegénynek, koldusnak,
Rongyosnak, de szerető fiadnak
Hazája Erdély.

A spenót.

Irta: R. BERDE MÁRIA.

Szép tavaszi idő járt, afféle esőtani páras, napsugaras délután, amelyben úgy nő minden, mintha csak huznák harapófogóval. — A három fiu a tornácra ült ki tanulni.

Egyszer csak nyílik a kertajtó és kijön rajta az édesanyjuk. Gereblye, kapa van a vállán, mert nagy kertész ám.

— Na fiuk, — szólal meg vidáman — vége a tavaszi zöldséginségnek. Holnap reggel leszded az első rend spenótot. Szerencsésen megusztram a gazdasszonyok legnehezebb idejét, az április elejét, amikor már kifogy a téli zöldség és csak csirázik az ujság.

Mig így beszélt az anya, ledörgölte kezéről a gyomlálás közben reátapadt sárgöröngyöket és aztán megtörölte kötényével a homlokát. Bizony sokat fáradt ez a jó asszony. Három fiuval maradt el özvegyen és mindhármokat egyetemre akarta küldeni. Persze, most még csak kisfiuk voltak. Sanyi a negyedik gimnáziumba járt, Árpi a harmadikba és Kari az elsőbe. Dehát már most is sokba került a könyv, a ruha, a mindennap négyszer üvegterített asztal. Még az volt a szerencse, hogy mint papi-árváknak, négy krajcár járt ki nekik fejenként mindennap a kollégium kasszájából. Így hagyta azt a nagy fejedelem, Bethlen

Gábor. Azaz, hogy ő két cipőt rendelt ki, no, de a négy krajcár azt éppen megérte.

A fiuk jól tanultak, a ruhát is kimélték. De volt egy csuf gyengéjük: válogattak evés közben. Azaz hogy Árpi ebben kivétel volt. Nem mintha minden ételt szeretett volna! Bizony ő is tudta, mi a különbség a dobostorta és a vastag-karalábé főzelék között. De amire csak lehetett, rászoktatta magát, amit nem birt a természete, azért nem követelt kárpótlást soha, mint a másik kettő. Mert Sanyi és Kari fintorgatták az orrukat, követelőztek. Ami bizony nem nagy dicsőség, pláne fiuknak, akikből edzett, mindentűrő katonáknak kell majd válni és akikhez nem talál a kényeskedés. Nem mintha a leányokat bájosabbá tenné.

Most, amikor Sanyi és Kari a spenót szót hallotta, csak összenézett a kettő. A spenótot ők nem is tartották ételnek. Még a napot is szidták maguk között, amelyiken az anyjuk ezt a nesze-semmi eledelt megtanulta egy szász gazdasszonytól. Pedig hát a szász gazdasszonyoktól még a tüzről pattant magyar gazdasszonyok is tanulhatnak jót: a számítást, a takarékoságot.

Sanyi egyszerűen kijelentette az első spenót feltalálásakor, hogy ilyent Árpád apánk

sem evett és miért egyék hát ő? Kari lelopta a tányérjában a »zöld kulimász«-t az udvarra és bevakolta vele az istálló oldalát, ott, ahol a jégeső tavaly leverte.

Most pedig, amikor az anya lement a majorság-udvarba, hogy a csirkéket lefektesse éjszakára, Sanyi ravaszul sugta Kari felé:

— Mibe fogadjunk, hogy holnap délben nem lesz spenót az asztalon?

— Ugyan, már miért ne lenne? — kérdezte Árpí méltatlankodva. Én sem tulságosan szeretem, de lassanként meg lehet szokni és aztán a doktor bácsi megmondta, hogy milyen egészséges. Szegény édesanyáknak pedig milyen könnyebbség, hogy ilyen korán lehet már főzni belőle.

— Már pedig — hetvenkedett Sanyi — én becsületszavamra mondom, hogy nem lesz.

— Nekünk nincs még becsületszavunk, mert először meg kell mutatnunk, hogy van férfibecsületünk, csak aztán köthetjük hozzá a becsületszavunkat. Székely tanár ur megmagyarázta, hogy milyen nevetséges a kisfiuknak ez a szavajárása.

— Ismerjük már az ilyen talpnyaló beszédet. Ha neked édesanyánk, vagy a tanár urak azt mondanák, hogy bujj be a kihevített sütökemencébe, hát uccu, bebujnál.

— Csakhogy ők mindig a jót tanácsolják és nem bolondságokat.

— Bánom is én, hát fuss hamar és árulkodj, hogy én nem akarom a holnap napra a spenótkosztot. Mi is az a spenót? Paréj, libáknak és rucáknak való burján.

Árpí szeme könnyes volt. De a másik kettő kacagott rajta és aztán félrehúzódott. Haditervet kovácsoltak. Kari eleinte meg volt döbbenve, de annyira csodálta bátyját, hogy belement a tervbe és utóbb ő is nagyokat kacagott. De akkorákat, hogy Árpí nem tudott egy szót sem tanulni. Pedig tanulásba akarta fojtani bánatát, hogy talpnyalónak, árulkodónak tartják és kizárják a boldogító testvéri hármasságból.

Leáldozott a nap, a szürkület jó vastagon ereszkedett a földre. A fiuk a lámpához ültek tanulni, az anya a konyában fáradt. Egyszer csak felkel Sanyi és kimegy. Utána mindjárt Kari is. Árpinak ez már fel sem tűnt. Így este tájon néha kiültek a fiuk a kapu előtti kőpadra,

ahol a szomszéd-gyermekkel eldiskuráltak vacsoraidőig.

A két fiu azonban ma másfelé vette az utját. Szépen elsompolyogtak a konyha előtt, nehogy valami nesz elárulja őket. Aztán a disznóól udvarába surrantak és a kerítésen átvették magukat a kertbe. Mert a kertajtó csattant volna! — Tudták jól, merre van a spenótágyás.

Uramfia! Pirámisokban nőtt ott most a világoszöld növény.

— Ez egy regimentre való — bölcselekedett Sanyi — és egész nyáron nem lennének készen a fogyasztásával. Rajta hát!

»Burjánkórék, jaj most nektek!

Tudom, hogy megemlegettek!

E csatakiáltással nekiestek a bokros töveknek és rupp-rupp! Nyögve szakadozott az ezerszállal fogózó gyöker. — Az áldozatokat — valóban ártatlan áldozatok voltak! — rakásra hordták. Még irmagnak valót sem hagytak belőle?

A tövek hepehupás helyeit elgreblyézték a tiz ujukkal. A zsákmányt pedig vállra véve, elvitték a kerítésig. Ott aztán bedobták a disznóknak. Hij, micsoda csemegézés támadt!

Ezzel a két gonosz fiu visszakapaszkodott az udvarba és belépődött az ebédlőbe, ahol is buzgó tanulásba fogtak mindketten.

Lefekvés után Kari a Sanyi ágyába bujt. Szüksége volt bátyja megnyugtatóására, mert valahogy szorongatta a lélek. No de belejötték a vihogásba és sokáig kacagtak a paplan alatt.

Álmában azonban újra nagy nyomás nehezedett reá. A vallástanár ur szavát hallotta:

»Mit értünk a Szent Lélek ellen való bűnön?»

»Amikor tudván, mi a jó, ellene cselekszünk szántszándékosan.»

Kari sápadtan ébredt és jó korán eliskolt Sanyival a kollegiumba. Igazat megvallva jobb szeretett volna az édesanyja lábához hallani és sirva fakadni. De hát Sanyi kikacagta volna.

Mindjárt nyolc óra után, mielőtt a nap kiforrósodnék, az édesanya vette a drótszitát és kiment a kertbe spenótot szedni. Halkan dudorászott is és az ő dudorászása felért egy imádsággal a gondoskodó Istenhez. De még a lába is földbegyökerezett a szomorú látványra. El nem tudta képzelni, ellopták, vagy valami állat ette le a hetek óta öntözgetett táblát. No, de nem sokáig tünődött, mert kijött a kertbe daraszolni Gyervuca leányzó, akinek a

szeme fürge volt, mint a gyík. Rámutatott ő mindjárt a kerítésen ragadt sok sáros lábnyomra. És a disznók udvarán is ott heverték tanubizonyoságképpen a szétroncsolt spenótágak, gyökerek.

— Hát így vagyunk? Na megálljatok rosszcsontok! Tul nem jártok ti az anyátok eszén! Ezt most meg fogjátok tanulni örökre.

— Vuca fiam, szaladj a piacra és a föld fenekéből nekem spenótot teremts. Ha nem találnál kapni, eredj a kertészhez. A pénz most az egyszer nem számít. Értetted?

— Nahát ez nagy csufság is, sopánkodott a leányzó.

— Hadd csak el. Visszakapják kamatostól.

Vuca leányzót egyébként a család »Friss«-nek kényeztette. Mert amit rábízta: mire azt hitted volna, hogy jól nekifogott, már be is fejezte. — No, szaladt is mostan az ő drága jó asszonyáért, aki neki soha azt sem mondta: állj tovább!

Mire visszajött a rakott kosárral, az anya lehiggadva, elgondolkozva, már azzal is tisztába jött, melyikek voltak a gonosztevők. Eszébe jutott, hogy Árpit az este szipogni hallotta a paplan alatt, a másik kettőt pedig le kellett intenie a sok vihogás miatt.

Eljött a délidő, a fiuk hazaérkeztek.

Árpi nyugodtan viselkedett. Egy kis darab kenyeret kért Vucától, azt majszolgatta, hogy elverje az éhségét és ne kelljen sürgetnie az ebédet, mert észrevette, hogy van valami késelem. Az anya bizonyosan elkértéskedte a gyönyörű délelőttöt.

Bezzeg Sanyi lökdöste Karit és sürgette Vucát a teritással. Hogy ők halnak meg az éhségtől, pláne, hogy tudják, mi lesz ma ebédre! Az a felséges, gyönyörűsége spenót!

Vuca megterített, az anya bejött a konyhából. Ki volt gyulva a tüztől, fáradt is lehetett, de egyébként nyájas volt, mint máskor. A levek alatt érdeklődött: ki miből felelt a mai délelőttön. Kari nem merte bevallani, hogy hittanból a tanár ur leültette, mert sirva fakadt, amikor felszólította a Szent Lélek elleni bünből.

Dehát mért nincs semmi szó a megesett kárról? Sanyi is kezdett megzavarodni. Ugy látszik, nem gyanakodik rájuk. Talán más ételt gondolt ki spenót helyett és kint sem volt a kertben.

Ekkor bejött Vuca . . . Hát majd leesett a fiuknak az álla. A nagy kerek porcellántálban spenót volt, ökörszem rántottával.

— Na ugy-e örvendenek az urfik, sze' mind ezt sürgették az elébb, amíg terittem, — mondta Vuca csufondárosan.

Meg kell adni a fiuknak, hogy a spenótot hősiesen megették. És megették ezentul minden héten, mert az valami csuda volt, akár a terület-terülj asztalkám ételei, de a spenót csak ott termett minden pénteken előttük. És az anya soha ezután sem panaszkolt el a kárt.

Eljött az évvége, a kollegium kirándulást rendezett az Aldunára. Csak erről beszéltek a fiuk városszerte. Persze a három testvér is készült. Árvafiu létükre is kiteremtette nekik a jó anya a hasznos örömeket. Istenem, végighajózni az Aranyember nyomában. Látni Trajánusz császár tábláját, bámulni a nagy Széchenyi vájta utat. Adakaleht, a bűbajos Senki szigetét!

Szó sem esett róla, hogy ők ne menjenek. Megvolt rá már a pénz is. A három perselyben, amelybe a cipőpénzük egy részét szokta rakogatni az édesanyjuk. Mert csak kettőt-kettőt fordított azon célra, amelyre nagy fejedelm hagyta: hogy meglegyen az imádságbán kért mindennapi kenyerek.

— Én kiterentem az asztalra valót, a másik két krajcár maradjon előre nem látható kiadásokra.

Volt aztán izgalom, amikor az utazás napján a perselyek lulcsát átadta nekik az édesanya. De volt aztán ámulás, meg szégyenkezés is. Az Árpi perselyében sok pénz volt, több mint husz forint. A másik kettőnek csak az alján csörgött a krajcár, a tizkrajcáros, mindössze vagy nyolc forint. Ahelyett apró cédulák voltak a perselybe csusztatva. A kerítés számlái a hetenkénti spenótról. Előre nem látható kiadások csakugyan!

Még csak nyikkanni is szégyelt a két rossz fiu. Isted hozzád, Alduna.

De aztán Sanyi mégis megszólalt.

— Édesanyám, — mondta mélységes szégyenben — két személyre futja a pénz, mert fejenként 15 forintot kell befizetni.

— Remélem, van benned anyyi büszkeség és büntudat, hogy el nem fogadod az Árpi pénzét.

— Nem. Én nem érdemlem meg az utazást.

De Kari százszor is megsiratta, amit csinált. És én voltam, aki felbiztattam.

— Igaz ez, Kari?

Szegény Kari nem akarta vádolni bátyját, sem kimosakodni, amikor őt belerántja még jobban. Csak sirdogált újra.

— Ha csakugyan így van, akkor beleegyezem, hogy Kari elmenjen és megbocsátok neki.

Sanyi pedig hősiiesen elszenvetde a bűnhődést. Csak azt az egyet kérte öccseitől, hogy senkinek el ne mondják, miért kell itthon ma-

radnia. Mert nagy dolog: lemaradni a kirándulásról, amikor a többi diák felcsatolt hátizsakkal elmasirozik. De annál is borzasztóbb, ha az ötödikbe lépő »óber«-en rajtaragad a spenót-vitéz elnevezés. Azt aztán az ötvenéves találkozó is felemlegetik az osztálytársak.

Még csak azt említem meg, hogy Sanyinak ez a bűnhődés nagyobb hasznára vált, mintha elment volna az aldunai kirándulásra. Hogy mennyiben? Azt minden okos fiú és okos lány kitalálja.

Déczyrné Berde Amil rajza.

Alszik a baba.

Alszik a baba, mélyen alszik,
A pihegése alig hallszik,
S talán arról álmodik éppen:
Angyalkákkal játszik az égen.
Vagy tán simul anyja kebléhez,
Mint simul ébren, hogyha éhes?

(Kisbaczon.)

Vagy az első lépést próbálja?
Csalogatja, hívja mamája:
Jer, baba, jer, fuss az ölembe,
Jer, baba, jer, bujj a keblembe?
Égben vagy földön, mindegy néked.
Nem álmodsz te még mást, csak szépet!

(B. E.)

A hatvani basa új iródeákja.

Másnap készülődtek az utra. Bálint egyszerű öltözetet állított össze és pár aranyat tett a pénzes zacskójába. Meglátogatta édesanyja, meg a Ferenc páter sirját. Sokáig imádkozott a siroknál. Mind a két kedvest a török döntötte a halálba. Kemény fogadást tett a sirjuknál, hogy élete végéig a török ellen harcol. Az anyja sirjáról egyetlen szál nefelejtset szakított. A szive fölé rejtette.

Egész nap nem mozdult ki hazulról. Mihály gazda fiát várták, aki már kétszer tette meg szerencsésen az utat. Délután Haleb aga szerencsenje lépett be Szilasyékhoz. Két levelet hozott. Egyet Bálintnak adott át, egyet meg Pál diáknak.

Bálint fölbontotta a borítékot. Hivatalos pecsétes török irat volt benne. Pál diák megnézte.

— Ez utazásra szolgáló irás. Így szól:

»Allah kegyelme legyen az olvasóval!

Az a személy, aki a levél birtokosa: Szilasy Bálint urfi — Szilasy József ur fia, aki a padisah kegyelméből a hatvani szandzsák békés timárlija (földbirtokosa). Megparancsolom hát, hogy a hatvani szandzsák egész területén szabadon és bántatlanul utazhasson, ha valaki mégis háborgatni merészelné, annak feje vételessék!

Deli Deberhán basa pecsétje alatt:

Haleb szilasi aga.»

— No ezzel bátorsággal utazhatunk keresztül-kasul jó nagy darab földön. Mégis derék ember ez az aga. Kemény katona, aki él, hal a szultánjáért, de azért szive is van. Vajjon mit ír nekem?

Pál diák figyelmesen elolvasta. Elgondolkodott, majd elmondta, hogy mit ír az aga. Nem egyebet, mint arra biztatja, hogy álljon a hatvani basa szolgálatába. A többi közt azt írja:

»Mit gondolsz, nagytudományú diák, hol érhető el több jót, mint a szultán kalfánjának az árnyékában? Pénzt, vagyont szerezhatsz és igaz megbecsülésben lesz részed, ha tisztességgel szolgálatsz. Nem

te lennél az egyetlen magyar diák, aki a mi szolgálatunkban áll! Hiszen minden basa, minden bég udvarában él magyar diák. Bizony mondatom, ezek fehérebb kenyeret esznek, mint azok, akik a német császárt szolgálják! A basa iródiákja titkos embere is. Elmondhatom, hogy sokszor van rá módjuk, hogy csalárdság nélkül is használhatnak a magyarnak és nem egyszer fordították jóra nagy török urak haragját. Tanáccsal szolgálhatnak a magyar uraknak, ha ügyes-bajos dologban a portához fordulnak és bizony több hasznot szerezhetnek ezzel, mintha karddal hadakoznának. Ha rá gondolod magad az iródiák-ságra, küldd be az idezárt irást Deli Deberhán basának. Jó szíved bocsájt fényes színe elé. Ha a hivatalt elnyered, jól észbe tartsd azt is, hogy becsülettel munkálj, mert bizony sok hegyes karó vagyon a hatvani vár sáncában.»

Bálint ránézett Pál diákra.

— Lám, milyen ravasz a török. Még el tudná hitetni az emberrel, hogy akkor használ legjobban az országnak, ha pribék lesz belőle és a törököt szolgálja!

— Már én nem tudom, hogy mit gondolkodik? Lám, a nagyturbános ravasz iskolameszter mennyire a kezünkre járt! Megteszi ezt a magyar embernek máskor is, ha módja lesz rá. Én is mit csináljak? Pénz nélkül, egy falat kenyér nélkül menjek vissza Tokajba?

— A török rabolta el az aranyait! Még a tintás korsóját is elvitte!

— Ne beszéljünk hát a dologról. Alsunk rá egyet. Én gondolkozom a Haleb levelén. Kegyelmednek nincsen rám szüksége, hiszen István elvezeti és az aga levele megoltalmazza! Nekem pedig élet-halál kérdése, hogy őszre megszerezem a száz aranyat, még akkor is, ha a tűzokádó sárkányt kell is szolgálnom érte!

— Kegyelmed tudja a maga dolgát. Én megismertem a kegyelmed igaz, jó szívet és tudom, hogy Pál diák akkor is igaz ember marad, ha basa diákja lesz is.

Réggelre kelve elbucsuztak Szilasy Józseftől. Nem sirt sem az apa, sem a fia. Pedig talán utoljára látják egymást. Bálint lelkében acél-keményre kovácsolódott Szilaszon az a szándéka, hogy katona lesz belőle és a vére hullásával védi az országot a pogány ellen. Az apa is leszámolt ezzel és így a bucsuzás-

nál mindketten nem magukra, hanem szegény hazájukra gondoltak, amikor megölelték egymást.

A három vándor estére Hatvanba ért. Ott megint abban a fogadóban szálltak meg, amelyikben idejövet laktak. Amikor felkeltek, azt mondja Pál diák Bálintnak:

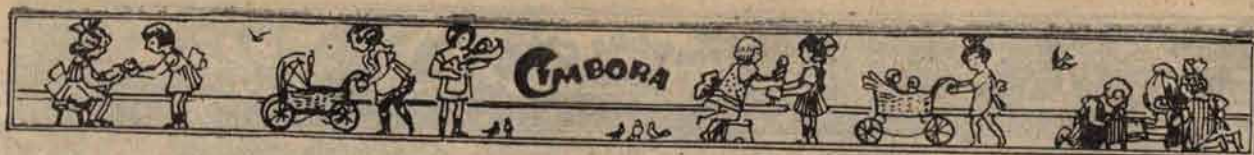

— Én mégis csak megpróbálkozom a Haleb levelével! Hátha jó dolog sül ki belőle? Bálint nem szólt semmit. Ugy is elkészült arra, hogy ez a szegény, vándorló diák ráfanyalodik az iródiákságra. Élnie csak kell valamiből szegénynek! . . .

Pál diák elment és csak két órával később jött vissza a fogadóba. No, alig lehetett ráismerni, olyan török uraság lett belőle! Szép új tombók ékesítette a fejét. A mellén rövid atlasz mellest viselt és zöld színű könnyű kaftánt. A nadrágja meggypiros volt, kurtaszáru sárga szattyán csizma csikorgott a lábán.

Elmesélte szépen, hogy és mint járt a basánál. Bálint érdeklődve hallgatta.

— Elmentem a vár kapujáig. Ott megállított egy kövér komparadsi (tűzer). Nem akart bebocsajtaní sehogy sem. Aminf ott lármázik nagy hangon, kijött a kapucsi-bási (a kapuőr-ség tisztje) és megkérdezte, ki vagyok, mit akarok? Elmondtam neki, hogy szerencsét jöttem próbálni és odaadtam a Haleb aga levelét. Erre a kapucsi-bási szíves lett, maga vitte föl a levelet a basához. Hamarosan jött is értem egy nagy Mahomet ember és a basa elébe vitt. Deli Deberhán Ali basa ötven éves ember. Alacsony, kövér ur, hirtelen haragu, de jószívű ember. Ez nem a vitézségével, hanem ravasz eszével nyerte el a basa-méltóságot. A koponyája tisztára kópasz, az arcán sincs egy szál szőr sem. Borotváltatja magát. Egészen olyan, mintha egri kanonok lenne, csak épen kaftánban meg bugyogóban jár reverenda helyett. Mellette Szelim fia állott. Kegyelmeddel lehet egykoru fiatalember. Szép, magas, nyulánk ifiu. Az arca sápadt, a szeme tüzes és nyugtalan. Az arca olyan, mintha lány lenne. Igen szép fiu. De erős és okos. Az apjának legkedvesebb fia a tizenhat gyereke között. Deberhán basa kezében tartotta a levelet. Kikérdezett alaposan mindenről. Akkor aztán ő mondta el, hogy mi lenne a dolgom. A levelek megírása, a kapott irások elolvasása. Ő csak megmondja, melyik levélre mit válaszol és a többi az én dolgom. De a legfontosabb munkám a Szelim nevelése lesz. Latinra, főleg pedig magyar szóra kell tanitanom. Szelim egy papirost vett elő, kért, nézzem meg, jól ir-e magyarul? Az irás egy virágének volt, amilyent a magyar paraszt lányok énekelnek. Kérdeztem, hogy kitől hallotta ezt? — Senkitől, — mondta — azt ő a maga fejével csinálta. Egyszerre megszerettem Szelimet, úgy mint kegyelmedet és elhatároztam, hogy maradok őszig. Meg is mondtam, hogy szüretig az udvarában maradok, ha száz aranyat fizet majd a fáradozásomért. — Miért csak őszig? — kérdezte a basa. — El-

mondtam a mátkaságomat a basának és azt is, hogy kerek száz arany hiányzik a boldogságomhoz. A basa jót nevetett, egy selyem erszényt dobott nekem, kiízigte előre, amit kértem. Épen száz arany volt az erszényben. Akkor aztán a basa kiöltöztetett és megparancsolta, hogy holnap reggel álljak szolgálatba.

Pál diák büszkén csörgette az erszényben a száz aranyat.

— Akkor most már el is válunk, — szóló Bálint.

— Hát úgy lesz az már valahogy. De elkísérem kegyelmedet a város végéig.

Bálint előhívta Istvánt és hármásban megindultak. Amint a hatvani piacra értek, egy helyről nagy lármá, sirás-rivás hallatszott. Oda tartottak. Egy rab magyar asszony feküdt a földön, melléje kuporodva keservesen sirdogált egy nyolc esztendőes rongyos kis magyar leány. A magyar „jaj” szó a vándorok szívére ütött.

— Jaj, anyám! Édes jó anyám!

Az asszony gazdája egy mérgeképű papucs-készítő, korbáccsal verte az asszonyt, aki egy nagy kosár papucs terhe alatt roskadhatott le, mert sok papucs hevert a földön szanaszét. A bőrkorbács hol az asszonyt, hol a gyereket érte.

Pál diák odaugrott a törökhöz és megfogta a kezét, kicsavarta a korbácsot. Lärmázó törökök fogták körül a csoportot és fenyegették a diákokat.

— Mit ártod bele magadat a más dolgába? A rabbal azt teszi a gazdája, amit akar. A szamarat is csak ütni kell, ha nem akar huzni.

Igen ám, de elhullott állatot megütni még Mohamed is tiltja. Megállj gazember, ha ez az asszony már nem él és te úgy ütötted őt, semmi sem ment meg a hóhér kezétől, ez olyan igaz, mint az, hogy én a basa belső diákja vagyok.

A fenyegető hangok elnémultak. Csönd lett. Pál diák lehajolt az asszonyhoz. Még dobogott a szíve.

— Hozzatok vizet!

A víz hamar ott volt. Pál diák meglocsolta az asszony arcát, inni is adott neki. Az, szegény, fölnyitotta a szemét. De már alig bírta szedni a lélegzetet.

— Esztikém! Kis lányom. Meghalok. Ha egyszer az Isten hazasegit Füzesre...

Elakadt a hangja. Söhajtott. A szeme nagyra tágult. A teste megnyult. A feje lekönyült a porba.

— Meghalt, — szóló Pál diák. — Te öld meg, gonosz varga!

— Nem igaz. A szíve szakadt meg. Különben is mi közöd hozzá?! Az enyém volt! Elég károm van azzal, hogy elpusztult. Negyven aranyam bánja. Ez a kis lány nem ér semmit, dolgozni nem tud. Gyere kutyá!

A kegyetlen pogány fölrántotta a zokogó teremtest anyja teteme mellől.

— Hová viszed azt a gyereket?

— Hová vinném! Haza. Holnap vásárra viszem. Eladom. Kapok érte annyit, hogy szamarat vegyek rajta.

— Megállj! Én megveszem. Husz aranyat adok érte!

Huszat?! Harmincért viheted.

— Itt a pénzed!

— Hohó! Nem adom neked oda semennyiért!

— Ötven arany!

— Száz!

A török arca elvigyorodott, eleresztette a lány kezét. Pál diák szeliden megragadta és a pénzes erszényt a pogánynak dobta. Elindultak. A törökök is elszéledtek, nem volt már semmi látni, hallani való. A szegény magyar asszonnal senki sem törődött tovább. Majd eljön arra kondéjával a városi pecér, főszedi és elássa valahol.

A vándorok a város végére értek. Megállottak.

— Isten áldja, Bálint.

— Bizony megáldja kegyelmedet a jószágos Isten, Pál diák. Merlegre veti majd a kegyelmed száz aranyát és a kis árva rab könyveit.

— No, semmi az. Igaz, hogy újból hiányzik a száz arany a lakodalmamhoz, de hát rabom is van. Dukál rab is a basa belső diákjának.

— Mi a neved? — kérdezte Bálint a kis lánytól.

— Esztike. Harmat Eszti. Az édesanyámat Harmat Ilonának hívták.

— A harmat név talán az apád neve?

— Nem bizony. As édesanyámé. Lány volt ő, amikor Füzesről elrabolta a török és kótyavetyén rabszolgának adta el. Pedig má-

kasorban volt szegény. Istenem, de sokszor mesélt erről nekem. Hányszor elmondta, hogy milyen deli vitéz volt az ő vőlegénye! . . . Az apámat nem ismertem . . . Arról soha nem beszélt anyám . . . Így csak annyit mondhatok, hogy anyámat Harmat Ilonának hívták. Én is csak ezt a nevet viselem.

— Bizony kegyetlenül bánt el veled és édesanyáddal a kegyetlen sors! — sóhajtott Pál diák.

— Mit csináljunk ezzel a kislánnyal? Magunkkal vigyük talán? Dávid uram elfogadná cselédnek.

— Nem bírja el az utat.

— Ne küldjön el engem, jó uram — sir-dogált a kislány. — Szolgálni fogom kegyel-medet. Majd főzök és kimosom a ruháját is.

— Lam-lam! Még kívül, hogy megéred a száz aranyat! No, most már mindegy. Csak

arra kérem, ha szabad földre jut, üzenjen el Tokajra bizonyos Bársony Anna nevezetű hajadonnak. Üzenem, hogy jól vagyok. Egy esz-tendőre megszerzem a hiányzó száz aranyat. Akkor megtartjuk a lakodalmat. Megteszi, hogy üzen?

— Megteszem, Pál diák. Isten áldja!

— Isten veled! Járjon szerencsével!

Bálint egy-kettőre eltűnt Istvánnal Pál diák szeme elől. Amikor már nem látta őket, kézenfogta a kis rableánykát és visszafelé indult.

— No, menjünk haza mi is, Eztikém . . .

Pál diáknak por ment a szemébe. Azt dörzsölte ki belőle.

Istenem, merre is van az a hely, amelyre Pál diák elmondhatná: otthon. — haza! . . .

[Folytatása következik.]

A Cimbora könyvosztálya

A cserkészkönyvek új árai:

Farkas Gy.: Táborlüz üzen	15.—	leu
Radványi K.: Horog István & Co	15.—	
Sztrilich—Mócsy: Cserkész segítségnyújtás	10.—	
Butyko: Törvénytudomány	15.—	
Scherer: Próbaoldós cserkész könyve	15.—	
Sztrilich—Mócsy: Tábori munkák	20.—	
Radványi K.: Napsugarleventék	15.—	
Kovács D.: Ballag már	15.—	
Scherer: Cserkészek könyve	15.—	

A Magyar Ifjuság Könyvtára

kellemes és szórakoztató olvasmánnyal kedveskedik az ifjuságnak. Köteteit azonban élvezettel olvas-hatják a felnöltek is. Olcsó pénzért nemes szóra-kozást találhat e kötetek olvasója, amikor ma az általános drágaság miatt a jó könyv ára is elérhe-tellen magasságra hágott. Eddig a következő kö-tek jelentek meg:

1. sz. Magyar elbeszélők, nyolc elbe-szélés ára 15.—
- 2-3 sz. Benedek Elek: Gyermekszínház 15.—
- 4-5. sz. A. Conan Doyle: Tüzkőrüli történetek 15.—

SAJTÓ ALATT:

6. sz. Bábjátékos Pali, Irta: Strom Tivadar
7. sz. Li Fan bosszúja " Westermann F. P.
8. sz. Az egyszemű " May Károly
- 9 10. sz. Robinson Crusoe " Defoe Dániel.

Amikor az állatok is elvesztik a fejüket...

— PÁLYÁZAT. —

Történt egyszer, nem is olyan régen, hogy a zsiráf, a medve, a pelikán, a kigyó, a malac és a zebra összetalálkoztak. Panaszkodtak egymásnak az emberekre és összebeszéltek. Elhatározták, hogy utrakelnek, elhagyják az emberlakta vidékeket és elmennek egy messzire, lakatlan ország közepén elterülő őserdőbe. Ott fognak nyugodtan élni a szabad természet ölében.

— Mert az ember — mondta a medve, — furcsa kétlábu teremtménye az Istennek, s nem is nevezhető tisztességes állatnak. Nem jár négy lábán, nem csuszik a hasán, mint a kigyó, de még csak repülni sem tud, mint a madár. Hát ez a furcsa teremtmény, aki ilyen keveset tud, igába hajtja a nála okosabb állatokat; sanyargatja, kihasználja őket, sőt még az életükre tör.

A hat jóbarát tehát elindult az őserdőbe. Mentek, mendégéltek, heteken, hónapokon át, s végre megérkeztek. Már egészen megfélekeztek arról, hogy valaha embert is láttak, s lám, egy szép napon nagy események rázták fel őket nyugodt életükből.

Az egyik kis madár ismerősük ugyanis lélekszakadva szállt le egy fára és rémülten mondta:

— Emberek közelednek!

Erre a szóra rettenetes félelem szállta meg a hat jóbarát szívét. Szörűk égnek meredt a félelemtől. (Egyedül a kigyónak nem meredt égnek a szőre, de csak azért, mert nem is volt szőr a hátán. De ezt persze, senki sem tudta kivülről és így mindenki csodálta rettenthetetlen bátorságát. A kigyó meg csak hallgatott, ami még jobban növelte a tekintélyét.)

— Emberek jönnek! — ismételte remegve a madárka. — Nem is egy, kettő vagy három! Egy egész nagy csapat!

Hogy mit akarnak, azt a kis madár sem tudta megmondani. A beszédjükből azonban azt vette ki, hogy azon a vidéken valami nagy királyuk van eltemetve és annak a sírját akarják megkeresni, ahol nagy kincsek vannak elrejtve. Ezeket keresik majd meg és ha megtalálták, elviszik magukkal.

Igy mesélte a madárka és amikor elmondta, elrepült, otthagya barátait ezer rettegés és félelem között.

Hát ezért menekültek el az emberek elől? — Siránkoztak, — hogy most ők kereszenek fel bennünket és elpusztítsanak? Mi lesz belőlünk?

A félelmük még nagyobb lett akkor, amikor már a közelgő karaván zaját is meghallották. Rémséggel futkostak ide-oda az erdő fái között. A medve hiába keresett barlangot, ahová elrejtőzhet. Kétségbeesésében felmászott a legmagasabb fa tetejére. Szerencsétlenségére, megcsuszott s leesett a magasból. Letört a nyaka, a feje pedig messze elgurult a törzsétől. Egyszere sűrű és hangalan sötétségben találta magát, mert a füle, a szeme és a szája a fején voltak. A fejét pedig nem tudta megtalálni, mert nem látott. A többi állat sem járt jobban. A zsiráf és a zebra ijedtükben elkezdtek körbe szaladni, hogy maguknak rejtekhelyet találjanak. Se nem láttak, se nem hallottak már az ijedtségtől. S ahogy így ész nélkül ide-oda rohantak, siketen és vakon a rémülettől, egymásba ütköztek úgy, hogy mindkettőnek nyomban letört a feje a törzséről. A fejük messze elgurult a testüktől és így mit tehettek egyebet, leültek a földre és remegve várták sorsukat. A kigyó, akiről a többiek azt hitték, hogy bátran száll szembe a veszedelemmel, szintén igen félt és mindenáron rejtekhelyet akart találni. Amikor egy szakadékban akart elrejtőzni, megcsuszott a sziklán és ép oly szerencsétlenül járt, mit barátai.

Közben a karaván elvonult az erdőn át és ügyet sem vetett a fejnélküli állatokra.

Amikor egy kis idő már elmúlt és az állatok érezték, hogy semmi borzasztó nem történik velük, magukoz tértek az ijedtségtől. Nem félték már, de igen rosszul érezték magukat úgy fej nélkül és ezért ide-oda tapogatózva, kezdték keresni a fejüket. De persze, nem tudták rátalálni, mert se nem láttak, se nem hallottak. A fejek pedig, amelyek igen jól látták, meghallották, hogy keresik őket, de mert nem volt lábuk, nem tudtak a segítségére lenni a testüknek.

Nagy siránkozásba kezdtek bánatukban és jajgatásuk betöltötte az erdőt. Ekkor arra ment egy kis mezei egér és meghallotta a jajveszéküket. Megsajnálta őket és segíteni

akart rajtuk. De maga sem tudta, hogy fogjon hozzá. Egyszer csak kapta-fogta magát és szaporán léptekkel elindult Rettenetes Oroszlánnak, az állatok királyának palotája felé. Elmesélte a szerencsétlenül járt állatok sorsát a királynak, aki nyomban kiadta a rendeletet, hogy

orvossággal és tényleg — az állatok feje megint összeforrott a testükkel.

Az állatok az első pillanatban igen boldogok voltak, hogy ismét láttak és hallottak, de aztán igen-igen furcsán kezdték érezni magukat. Torkukból, ha beszélni akartak, idegen hangok törtek elő; szemükkel másképp láttak, fülükkel másképp hallottak és nem tudtak enni, mert szájukban idegen fog csattogott és idegen nyelv forgott.

A végén aztán kiderült, hogy a kis egér izgatottságában és buzgalmában elcserélte a fejeket és az állatok testéhez nem odaillesztette, idegen fejeket ragasztott. A kis egér borzasztóan szégyellette magát és bánatában messzi elbujdosott. De ezzel még nem segített a szegény állatokon. Azok nem tudták, mitévők legyenek és végső kétségbeesésükben eszükbe jutott nekik a Cimborá. Levelet írtak hozzá és tanácsot kértek, hogy most már mit csináljanak.

Segítsetek rajtuk, gyerekek! Itt láthatjátok a képen, hogy az állatoknak, melyek 1-től 6-ig megvannak számozva, el van cserélve a feje.

Irájátok meg milyen számú állatnak melyik számú állatfejet kell visszragasztani. Ha aztán eltaláljátok, mi megírjuk a választ és bebizonyítjuk, hogy ti ügyesebbek vagytok, mint a kis egérke!

A leveleket a Cimborá kiadóhivatalába kell beküldeni, ahol a helyes megfejtők között három könyvet sorsolunk ki.

Beküldési határidő: június 30.

udvari orvosa, a gólya, adjon a kis egérnek olyan orvosságot, amellyel a szerencsétlenül járt állatokat meg lehet gyógyítani.

A kis egér nagy boldogan rohant vissza az orvossággal. Izgatottan szaladgált hol az egyik, hol a másik állathoz. Előbb az egyik, majd a másik fejét meg a törzsét kente be az

Elek nagyapó kis krónikája

Május 3.

A sepsiszentgyörgyi unokák.

Atyafilátogatóban voltunk, nagyanyóka meg én, Sepsiszentgyörgyön s persze, hogy megneszelték az ottani Cimborá-unokák. Nemcsak megneszelték, de össze is verődtek hamarosan s vagy harmincan meg is látogattak.

Péter Margit, akitől nemrégiben közöltem »szép levelet«, vezette a csapatot s szép kicsi beszédben üdvözölte nagyapót abból az alkalomból, hogy a Petőfi-társaság a Jókai nagydíjjal tüntette ki. És hoztak sok szép virágot az én kedves unokáim, s persze az mind nagyanyókaé lett, aki ezt mind megérdemelte, mert most nemcsak szabadságot adott nagyapónak

az utazásra, de vele is tartott. — Áldott szerencsére, volt a vendéglátó gazdának, az én kedves Zoltán öcsémnek és házi orvosomnak a házában egy zacskó csokoládé, azt kiborítottam az asztalra: rajta, gyerekek, egyetek! Akár hiszitek, akár nem, egy szem sem maradt gazdátlanul.

De nemcsak az unokák, eljöttek a mamák is, hogy teljes legyen nagyanyó és nagyapó öröme. Azaz, mit mondom, nem volt teljes az örömünk: hiányzott egy-két szorgalmas levelező unokám, vagy azért, mert nem vették észre ottlétünket, vagy azért, mert betegek voltak. De lám, mely nagy a szeretet ereje! Deák Tusi, akinek szintén közöltem »szép levelet«, sőt versét is, addig könyörgött az édes anyjának, hogy föl engedte kelni s külön jött el meglátogatni. Persze, haza is kísértük Tusit. Nagyanyó karján sétált haza, én meg beleka-

ronkoztam Péter Margit és Kőkössy Annus karjába, úgy mentünk végig a sétauton. No, tudom, sem Péter Margit, sem Kőkössy Annus nem karonkozott még hófehér hajú »fiatalemberrel«!

Amint ezt a krónikát írom, jön Szentgyörgyről Bogáthy Vilmos unokám szomorú levele, hogy ő nem vette észre ottlétemet (én érdeklődtem iránta), s azzal vigasztalja magát, hogy pünkösdkor ellátogat Nagybaczonba s onnét átjön nagyapóhoz. Hiszen, csak jöjjön. Dehogy írom meg, hogy pünkösöd ünnepén valószínűleg Csikszerezében leszek, az én Jucika unokámnál.

Nem baj. Látni fogja nagyapó kertjét, az ide-oda kanyargó sétautakat, ahol a mesék teremnek, s azt a sok-sok ezer fát, amit mind nagyapó ültetett... Aztán egyszer, valamikor, mégis csak találkozunk, ugye, Vilmácska?

Bélyeggyűjtés.

Beszámoló az első pályázatról.

Gyerekek, jó magam már vagy husz éve bélyeggyűjtő vagyok és ahogy nektek a multkor elmondtam, vagy hét millió felnőtt ember gyűjt bélyeget a világon, tudtam tehát, hogy a Cimbora sok lelkes olvasója között is számos gyűjtő akad, akik mind örülnek a Cimbora új rovatának. De mégis nagy öröömre szolgált, ahogy a posta ontotta a sok pályázatot, mert bizony várakozáson felüli számban érkezett a sok-sok levél. Megvallom, nehéz volt a választás közülök. Számtalan okosan, értelmesen megfogalmazott levelet hozott a posta és a szívem szerint válogattam volna közülük, nem három, de harminchárom díj sem lett volna elegendő a sok okos kis bélyeggyűjtő megjutalmazására. De hát a kiadóbácsi ennek az első kérdésnek a megjutalmazására csak három díjat tűzött ki. A szerencsés nyertek tehát legyenek büszkék a munkájukra és maradjanak tovább is lelkes gyűjtők és szorgalmas olvasói a Cimborának; akik nem nyertek, hasonlóképpen cselekedjenek: lesz még több pályázat is és rájuk is kerülhet a sor!

A három díjat a következőknek ítéltam

oda, akiknek a bélyegeket egyidejű postával a kiadóbácsi el is küldte:

I. díj 100 külföldi bélyeg:

Jakab Jenő, Torda.

II. díj 75 külföldi bélyeg:

Voith Ernő, Szamosujvár.

III. díj 50 külföldi bélyeg:

S. Diénes Magda, Kézdivásárhely.

Mindháromnak pályaműve külön-külön dicséretet érdemel és talán a díjak közötti különbözőzet sem fejezi ki a munkák közötti eltérést: majdnem egyformán szép és jó volt mindegyik.

A »bélyeggyűjtés iskolája« sorozatot a jövő számban folytatom.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK. Többeknek: Elek nagyapó nevében közlöm veletek, hogy bélyeggyűjtés tárgyában leveleteket ne Kisbaczonba, hanem mindig a **Cimbora kiadóhivatalába, Szalmár, Str. Cuza Voda 4.** alá küldjétek be. Nagyapó, a drága, jó Nagyapótok nagyon sokat dolgozik és ezt a rovatot egyik munkatársára bízta: az pedig Szalmáron lakik. Ha tehát nem oda irtok, leveleteket Kisbaczonból csak később kapom meg. **Weinberger Magda, Tekerőpatak.** Nagyon jó volt a te pályázatod is és csik kis hujja, hogy a többiek elébed kerültek. No, majd talán a legközelebb! Az iskolát legközelebb folytatom. **Csürös István, Gyulafehérvár.** Téged is külön kell megdicsérem. Értelmesen megírt kis munkát küldtél. Igyekszem neked cserélő pajtásokat szerezní. **Ujl Klárka.** Nagyon kedves kis levelet irtál; örültem neki, csak az volt a baj, hogy nem a tárgyhoz

szóltál. Mäskor jobban vigyázol, ugy-e? **Szakáts Zoli, Székelykeresztur.** Pályázatot dicséretet érdemel. Az iskolát folytatom a jövő számban. **Orendy Lajos, Szalonta.** Határozottan nagyon értelmesen és szépen megfeleltél a kérdésre! Hogy mégsem nyertél? Nagy fiu vagy a többiekhez viszonyítva és így nem is lehet a tudásodat a kicsinyekével összemérni. Igérem azomban, hogy a közel jövőben kárpótolni foglak máskép. Különben szívesen foglalkozom veled és ha bármiben szükséged volna tanácsomra, írj csak, örömmel leszek segítségdre. **A többieknek:** legközelebb.

MI UJSÁG?

Rotor. Hát ez meg mi? — kérditek. Motorról már hallott egyik-másik közületek, de »rotor« ról bizonyára még nem. Most ezzel is meg fogtok ismerkedni. Német találmány ez is, mint sok más hasznos gép és azt a célt szolgálja, hogy az emberek a szél erejét felhasznál-

egy furcsa valamit, amely furcsa valami hasonlít a gőzhajóhoz, csak hogy a kéménye sokkal nagyobb amazénál. Ez a nagy kéményű csolnak a »rotor«. Mindjárt azt kell róla megmondani, hogy ez a nagy kémény nem is kémény, hanem egy tágas és magas cső, amelyben szélturbina van. A szélturbina olyas valami, mint a szélmalom vitorlája, csak fémből van és hiába sokkal kisebb terjedelmű annál, mégis nagyobb hajtóerőt tud szolgáltatni. A »rotor« csővében tehát sok könnyűjárású széllel hajtható csavar-lapát van, amelyek a legkisebb szél által is forgásba jönnek és mozgásba hozzák a hajót előre vivő vízi csavarkereket. A szerkezet újdonsága a csavarlapátok összeállításában rejlik, amely azt eredményezi, hogy a legcsekélyebb szelet is fel tudja fogni és teljesen ki tudja használni és ami a legfőbb: bármely irányú széllel tud

nálva, hajózhassanak. Ezt már ismerjük, — mondjátok ti erre, hiszen hallottunk már sokmindent a vitorlás hajókról, sőt láttunk is olyat képen, vagy eredetiben. De a »rotor« mégsem vitorlás hajót Nézzetek csak a képre: ott láttok rajta egy vitorlás csolnakot meg

dolgozni, tehát a csolnak szél ellen is tud haladni, ami a régi vitorlás hajóknál kizárt eset volt. A »rotorhoz« még egy kicsiny villamos dinamó is tartozik, amely arra szolgál, hogy mozgásba hozza a csavar-lapátokat.

Elek nagyapó üzeni:

Polfka Margit, Szováta. Nagyapád és szüleid is mindig elolvassák a Cimborát, s valamennyien alig várjátok az érkezését. Azt írod, hogy nagyapád látásból ismeri nagyapót, mert sokszor eljárt a nagyapó kertje mellé, s látta őt a szép gyümölcsöseben. Azt üzenem nagyapádnak, hogy bizony bejöhetett volna a kertembe, s ha máskor erre jár, szívesen látom. Mondanom se kell, hogy szívesen látnálak téged is. — **Marionossy György, Déva.** Remélem, kijavítottad a karácsonyi rossz bizonyítványt, s év végén minden tekintetben kielégítő lesz a bizonyítványod. Rejtvényeidből válogatok, a kiadóbácsi pedig pótolja a 14. számot. — **Löte András és László, Nyárádszereida.** Le sem tudjátok írni, mennyire boldogok voltatok, amikor megkaptátok a nyert könyvet, a Hires erdélyi magyarokat. Ha öröm nektek az én válaszom, ebben az örömben gyakran lehet részetek, ha gyakran irtok levelet, **Handler Dezső, Ujvidék.** Második éve vagy előfizetője a Cimborának s eddig még csak egy levelet irtál, de ígéréd, hogy ezután szorgalmasabban fogsz írni. Az írásod helyességén nem látszik, hogy csak a harmadik elemi osztályig jártál iskolába, s azóta a gimnázium harmadik osztályáig szerb iskolába jársz, sőt valószínűleg abban is fogsz maturálni. A múlt évi 6. és 18. számot, ha van még, pótolja a kiadóbácsi és ezekért nem kell fizetned. Csudálom, hogy Jugoszláviában oly későre kapjátok az újságot, de így is bátran küldhetsz megfajtást, mert hiszen a folyó hónapban megjelent rejtvények megfajtását van idő beküldeni a következő hónap tizedikéig. Örömmel látom, hogy tavaly igen jó volt a bizonyítványod, s ennek öröme apukád biciklilt vett. Pótlórejtvényed sorra kerül. — **Serester Anna, Bodola, Háromszékmegye.** Valóban, dicséretet érdemelsz, oly szorgalmas voltál a télen a kézimunkában. De dicséretet érdemelsz azért is, hogy a kézimunkálás mellett rögzítél és koresolyáztál is, mert a szorgalmas kézimunkálás mellett különösen kívánatos a szababban való mozgás. Ha betartod azt, amit én minden unokámnak tanácsolok, hogy sürűn írjon, megjavul, illetőleg megszépül a te írásod is, mert most is jó az írásod. Sakk-rejtvényed sorra kerül. — **Palkócs Sárka és Gréti, Arad.** Valóban, már régóta készülök Aradra. Nagy öröm volna ez nemcsak nektek, de nekem is. Az írásoddal minden tekintetben meg vagyok elégedve, oly helyesen írsz, mintha nem a negyedik elemibe, de legalább a negyedik polgárba járnál. Bár úgy látom leveledből, hogy sok mindenfélét tanulsz, azért csak írnál lehető gyakran nagyapónak s kezdje meg Gréti is a levelezést. Kedves születeknek tolmácsoljátok meleg üdvözlömet. — **Halász Manca, Kolozsvár.** Emlékszem, hogy többször irtál, de arra is emlékszem, hogy válaszoltam minden leveledre. Nyilvánvaló, hogy részint elkerülték figyelmedet az üzenetek, részint tán még nem jelent meg minden üzenet, amikor e levelet irtad. Annak gen örvendek, ha a nyáron ellátogatsz hozzám. Pont-rejtvényed sorra kerül. — **Aczél Sári, Budapest.** Megkaptam a rajzot, küldhetsz fényképet is. Szíves üdvözlöt. — **Pardavy Tibor, Nagyvárad.** Igazad van, egy kicsit rossz az írásod, s abban is igazad van, hogy azért el tudtam olvasni. Tanácsolom, hogy lassan

és jó nagy betűvel írd, így aztán megjavul az írásod. Nem tudom, miféle levelem jelenhet meg a Nagyvárad Naplóban. Ha esetleg megvan neked, vágd ki az újságból, s küld el a következő leveledben. — **Duschinsky Emilia, Székelyudvarhely.** Rejtvényed sorra kerül. — **Majorán Pál, Medgyes.** Úgyesek a rajzaid, majd, ha kihirdetem a rajzpályázatot, ezek is pályázni fognak. A tornyos épületről ird meg, hogy miféle épület? — **Zakariás Erzsébet és Magdolna.** Először találkozom a nevetekkel, örömmel látalak hát mind a kettőtököt unokáim seregében. Remélem, már rég elmúlt mind a kettőtök betegsége és szorgalmasan fogtok írni nagyapónak. Következő leveletekben azonban azt is írjátok meg, hogy hol kelt a leveletek. **Geiger Ilonka, Arad.** Ha nem volt benne a neved a megfajtók névsorában, ez azt jelenti, hogy vagy nem jutott el hozzám a leveled, vagy lekéstél a megfajtás beküldésével. Elhiszem, hogy rosszul esett neked, amikor a nevedet nem találtad, de biztosíthatlak arról, hogy ez nem szándékosan történt. — **Girscs Sárka, Marosvásárhely.** Nemcsak megfajtást, de levelet is várok, mert kívánatos, hogy gyakorold magadat a fogalmazásban, s egyúttal az írásod is meg fog javulni. — **Mikola Ilonka, Kolozsvár.** Örvendek, hogy nemcsak neked, de apukádnak és anyukádnak is tetszik Szilasy Bálint szép története, de még inkább annak, hogy a kanyaróbol szerencsésen felgyógyultál s ismét járhat az iskolába. Magam is azt kívánom, hogy még sok-sok esztendőig levelezzünk egymással. — **Winkler Bözsike, Szemerja.** A te utánzásod kedves utánzás, ha abban utánzod olvasótársaidat, hogy nagyapónak szólítsz engem. A kiadóbácsi pótolja a 6., 7. és 12. számot. Bizony, kár lett volna e számok elmaradása miatt nem járattatni tovább az újságot, mert nyilvánvaló, hogy nem a kiadóbácsi, de a posta a hibás, mert a kiadóbácsi minden előfizetőnek egyformán postára ad minden számot. **Szász Laci, Nagyvárad.** Eddig bizonnyal megkaptad a 13. számot, de ha nem, egészen bizonyos, hogy meg fogod kapni. — **Skrobol Eszter, Eperjes.** Olvasod a Cimborában, milyen sok unokája van nagyapónak, s szeretnél te is azok közé tartozni, hogy legyen nagyapónak egy „tót unokája” is. Isten hozott, kedves tót unokám! Biztosíthatlak arról hogy épp olyan szerettel látalak unokáim seregében, mint a magyar gyermekeket. Ha valamit lefordítasz tőtből magyarra, szívesen elolvasom, s ha a Cimborába való, közlöm is. — **Keresztes Tibor, Szamosújvár.** Édesapád irt helyetted levelet, de remélem, nemsokára tőled is kapok. Ha már ismered a betűket, csak írnál bátran, egyelőre, persze, ceruzával, mert öröm nekem, ha unokáim fejlődését figyelemmel kísérhetem. — **Nagy Magduska, Maroshevíz.** Édesapukád is örvendett, hogy megfajítottad a rejtvényeket; hidd el nekem, hogy én is örvendek, s még jobban fogok örvendeni, ha szorgalmasan fejtegeted továbbra is a rejtvényeket. Köszönöm a meghívást; nem lehetetlen, hogy egyszer Maroshevízre is elmegyek. — **Leopold László, Szilágysomlyó.** Külföldön voltál tanulni, azért mutatkozz be ily későn. Most itthon vagy, magánaton tanulod a tanulmányaidat, s hűséges olvasója vagy a Cimborának, nemkülömben Józsika öcséd is. Kató már kijárta a negyedik polgárt, most főzni tanul, Klárika a második polgárba jár, s remélem, ők is olvasói a Cimborának. A rejtvényekből válogatok. — **Kovács Manca,**

Bánffyfyunyad. Bizonyosan még nem került sor a te leveledre a válaszokban, de mire ezt olvasod, már rég olvastad válaszomat az első leveledre. Rejtvényeidből válogatok. — **Csiki Pongrácz, Gyulaférfvár.** A kiadóbácsi pótolja a 6. számot, s ezentul a te nevedre küldi az ujságot, nem az édesapádéra. Számon tartom ígéretedet, hogy ezután szorgalmasan írsz, s be-számolsz a konstancai kirándulásról is. — **Marín Zelma, Kolozsvár.** Elhiszem, hogy nehezen jutsz íráshoz, amikor iskolába jársz, de azért hidd el nekem, hogy ha még oly sok is a tanulvalód, helyes beosztással jut idő a levélírára is, s jusson is, mert a levélírás csaknem olyan fontos, mint akármelyik tantárgy. A sarkrejtvény és az egyik adoma sorra kerül. — **Szőke Jóska, Kászonfelfiz, Csikmegye.** Ha rendszeren kapod az ujságot, akkor ez azt jelenti, hogy annak idején be is érkezett a száz leu. Színházba kellett menned, mert ott szerepeltél, s azért irtál oly sietve. Hát bizony, nagyon is látszik az írásodon a sietség, s ezt a sietséget azzal kell helyre hoznod, hogy szép lassan és gondosan levelet írsz nekem az előadásról, s persze, megírod, hogy melyik színművet játszottátok, s te melyik szerepet játszottad abban. **Csath Ödön, Kolozsvár.** Nem csak te meg Ibolyka, de szüleid is nagyon megszerették a Cimborát. Remélem, apukád már jobban van. Minden esetre ird meg nekem, hogy meggyógyult-e. A névrejtvény sorra kerül. — **Weinberger Ducl, Tekerőpatak, Csikmegye.** Attól féltél, hogy megfeledeztem rólad, s nem válaszolok a leveledre. Az anyukád türelmemre intett, s ime, a türelmem rózsát termelt: megkaptad a válaszomat, s most örülsz, hogy anyukádra hallgattál, s nem zavartad meg nagyapót türelmetlenkedő levéllel. Hát csak hallgass ezután is mindig anyukádra, s bizony, nem bánod meg. A türelmetlenségédért éppenséggel nem haragszom, ellenben a szép írásodat megdicsérem. — **Perini Márta, Szamosujvár.** Azért nem irtál még levelet, mert a tanítónéni sokáig beteg volt, emiatt a tanulással elmaradtál s most azt pótolnod kell. Olvastam az ujságban azt a szomorú hírt, hogy a javító intézetben fellépett a kiütéses tifusz. Az igazán szerencse, hogy a városban senki sem kapta meg ezt a rettenetes betegséget. — **Fischer Lacl és Mancl, Nagyvárad.** Egy barátodnak már régen jár a Cimborá s te szinte irigykedtél rá ezért, s addig kérted apukát meg anyukát, míg neked is megengedték, hogy megrendeljed. Remélem, nem bánod meg, hogy te is zászlóm alá sorakoztál, s hálás leszel szüleidnek azért, hogy a sok minden jó mellett a Cimborával is megajándékoztak téged és hógodat. **Vass Erzsike, Sepsiszentgyörgy.** Falun voltál a nagymamánál, segítettél neki, s igazán dicséretedre vállik, hogy nagy örömmel végeztél minden munkát. Bizony, megáld érte a jó Isten. Azt látom, hogy jó és hálás szívű gyermek vagy, mert köszönöd, hogy a Cimborával oly sok kedves percet szerkeszted neked. — **Rojkó Ferencz, Tiszaujlak.** Örömmel látlak unokáim seregében, s mindjárt adok is egy jó tanácsod neked: bucsuzzál el az apró betűs írástól, mert ezzel rontod a magad szemét is, meg az olvasó szemét is. A versed figyelemreméltó, s ami igen fontos, meleg szívre vall minden sora. Persze, még nem vagy elég jártas a verselésben, aminthogy ez korán is volna második gimnazista diaktól. — **Szücs Rózsika és testvérei Nagy-szalonta.** Örvendek a bemutatkozásotoknak, s mon-

danom se kell, hogy nagy örömmel látlak unokáim seregében. Jól esett olvasnom, hogy mindnyájatoknak igen tetszik a Cimborá. Várom további leveleidet, de lehetőleg tintával írd, mert a ceruzairás, bizony, nem használ a szemnek. **Varga Katóka, Csekefalva, Udvarhelymegye.** Apuka elmesélte neked, hogy nagyapó megnyerte a Jókai-nagydíjat, s te ennek igen örültél. Azt írod; a pénz is sok, de az elismerés, hogy Magyarország nincsen olyan édes, aranyos nagyapó, mint miénk! S minden jót kívánva nagyapónak s nagyanyónak, arra kéred nagyanyót, hogy adjon ezután is szabadságot nagyapónak, hadd ünnepelhessék mindenfele. Igazán, kedves a leveled, elgyönyörködött benne nagyanyó is, s a te kívánságodra ezután is ad szabadságot nagyapónak. Sárka megkapta-e levelemet? — **Antónia Klárka és Gabi, Magyarszovát.** Leírtad a kedves nagyapó megszólítást, s nem tudod, hogy mit írjál, pedig sokat szeretnél írni a ti „drága nagyapótoknak, aki middig olyan kedvesen, válaszol unokáinak“. Nem is sejtjed tán, hogy akkor írod a legtöbbet, amikor azt sem tudod, hogy mit írjál valakinek, oly nagyon szeretted. Remélem, hogy az ottani unokák közül, Deák Jóska, Filep Jenő, s a Te Gábor öcséd, akik betegek voltak leveled írásakor, már jobban vannak és jobban vannak a többi iskolás gyermekek is, akik szintén betegeskedtek. Barra Jenő nagybátyádnak mond meg, hogy, ha még egyszer Kisbaczonba jön, ne csak lássa a nagyapóék házát, hanem kopogtatson is be, mert mi minden jó embert jószívvel látunk. — **Berger Béla és Zsófi, Nagykároly.** Jól mulattál a husvétii vakáción nagy-szüleidnél, hallgattad a rádiót, gyakran jártál színházba, emiatt nem irtál levelet. Nem baj, majd kipótold. A kiadóbácsinak írtam, hogy a Cimborát ezután ne csak a te nevedre, hanem a Zsófi nevére is küldje. — **Hadnagy Györgyike, Kovászna.** Kisbaczonban leszek a nyáron, s ha Bardoczra mégy, Orrobán nagyapádhoz, remélem, elhoz Kisbaczonba, mert ha nem, bizony, megharagszom rá. Ha Bardoczon nyaralsz, lesz amiről beszámolj, beszámolhatsz azomban a kovásznai nyaralásról is, mert Kovásznán sok fürdővendég fordul meg s érdekesen írhat a fürdői életéről is. Hány éves a te Csaba öcséd? **Csonka Irénke, Torda.** Bizony, most minden olvasó későre kapja a válaszomat, bár én minden levélre azonnal megírom a választ, de hiába, mert hála Istennek oly sok levelet kapok minden héten, hogy lehetlenség közölni valamennyi választ ugyanazon héten. A husvétii ünnepeket már itthon töltöttem. Magam is hiszem és remélem, hogy nagyanyóka majd ad szabadságot Tordára is, mert valóban, oda is régóta készülök. — **Kóka Teréz.** Nagyon siettél és saját beismerésed szerint azért csunya az írásod. Bizony, siettél, mégpedig annyira, hogy a csókolja helyett ezt írod „kokolja“, s egyben megfeledezted arról is, hol kelt a leveled. Persze, én tudom, de nem írom ám ki. Külömben bármennyire siettél, a leveled végén, az utóiratban, már nem ezt írod „kokolja“, hanem ezt: „ezerszer meg ezerszer csókolom a nagyapó kezét“. Mondanom se kell, minden meg van bocsátva. — **Horváth Ilonka és Olga, Nagyvárad.** Örvendek, hogy nemcsak nektek, de kedves szüleiteknek is tetszik Szilasy Bálint szép története, ellenben magam is sajnálom, hogy nem láthatlak titeket, amikor Nagyváradon jártam. A pótlórejtvény sorra kerül.

FEJTÖRŐ.

A sorsolásban való részvételeire egy rejtvény megfejtése is jogosít!

A rejtvény megfejtését, a megfejtők elnyerteseik névsorát egyszerre, a megfejtést követő hónap végén közlöm!

A megfejtések beküldésének határideje a hónap 10-ik napja.

Pótlórejtvények.

Beküldte: MIKOLA ILONKA.

— eri	— ácsint
— rany	— rboc
— éva	— ándor
— óka	— rsova
— jság	— ivatag
— áll	

E szavak kezdőbetűi egy híres szobrász nevét adják.

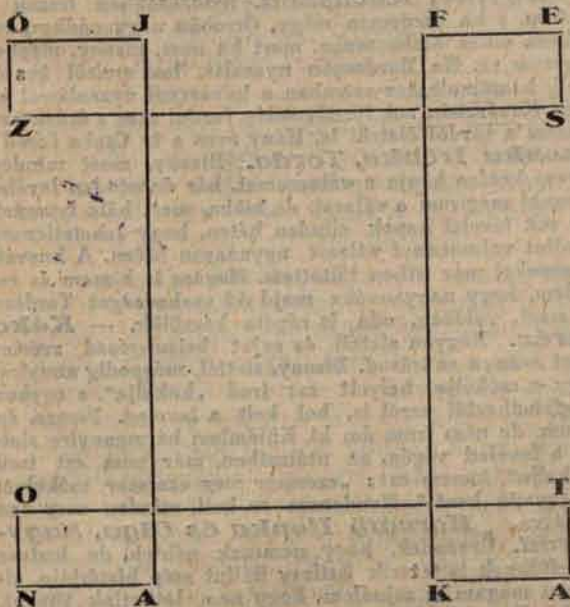
Beküldte: Balla Pál.

— úcsü	— osz
— cca	— z
— alap	— s
— ejtó	— inta

A kezdőbetűik egy város nevét adják.

Vonalrejtvény.

Beküldte: Dobránszky Gyula.

Helyesen megfejtve egy nagy magyar író nevét kapjuk.

Pontrejtvény.

Beküldte: PÉTERFY EMIKE.

- gyümölcs
- a ravaszság minlaképe
- leánynév
- évszak
- leánynév
- cipészek dolgoznak vele
- a kicsi ellentéte
- az állatok királya
- eső után van

Helyesen megfejtve a szavak kezdőbetűi egy nagy magyar költő nevét adják.

Egyetlen biztos hashajtó a
PURGO BAYER

CIMBORA

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Szerkesztőség:

Bajánii-Mici (Kisbaczon) u. p. Bajánii-Mare (Nagybaczon) jud. Treiscaune (Háromszék-megye). E címre küldendők a „Cimbora” részére szánt kéziratok, az Elek Nagyapóhoz írott levelek és rejtvénymegfejtések.

Kiadóhivatal:

Salu-Mare (Szalmár) Str. Cuza Voda 4.
A kiadóhivatalhoz küldendők a „Cimbora” előfizetési bejelentései és díjai.

Előfizetési díjak:

Romániában évi 400 lei, negyedévenként 100 lei.
Csehszlovákiában évi 80 csechkorona, negyedévenként 20 csechkorona.
Magyarországon évi 144.000 magyar korona, negyedévenként 36.000 magyar korona.
Ausztriában évi 112.000 osztrák korona, negyedévenként 28.000 osztrák korona.
Jugoszláviában évi 200, negyedévenként 50 dinár.

Laptulajdonos: Szabadsajtó-könyvnyomda és Lapkiadó Rt.
Felelős szerkesztő: Dienes Sándor.